

BEURSHANDEL SNELHEIDSRACE

Brits gehucht krijgt zijn eigen Eiffeltoren — voor de flitshandel

Beursbedrijven zitten midden in een race. Wie het snelst data tussen Frankfurt en Londen verstuurt wint. Een netwerk van radiotorens tussen de twee financiële centra moet microsecondes tijdswinst opleveren

Door Joost Dobber

Fotografie: Eline Benjaminsen

B

Bill Secker weet nog goed hoe hij als kleine jongen met zijn oma op de fiets op stap ging. De oliegestookte elektriciteitscentrale van Richborough stootte zware dampen uit die een grijze laag over de omgeving legden. 'De zure rook haalde de lak van de auto's', vertelt hij voor zijn huis in het Engelse gehucht. 'Maar de centrale, met zijn enorme koeltorens, die hoorde erbij. Je wist niet beter.'

Dat was meer dan veertig jaar geleden. Sindsdien heeft Richborough een metamorfose ondergaan. De centrale werd ontmanteld, de koeltorens en schoorstenen werden in 2012 afgebroken. Het gebied aan Het Kanaal wordt nu gedomineerd door weilanden en moerasland. 'Kijk om je heen', zegt Secker met een weids gebaar. 'Het is helemaal open, een van de grote voordelen van het leven hier.'

Maar de horizon van dit landelijke stukje Kent staat op het punt ingrijpend te veranderen. Als het aan de financiële wereld ligt, komen hier twee enorme torens. Ze zouden de hoogste punten van het land worden, zo hoog als de Eiffeltoren.

Zo kan dit gebied aan de Britse zuid-oostkust de plek worden waar een al jaren durende financiële wedloop letterlijk zijn hoogtepunt gaat beleven. Tussen beurssteden Londen en Frankfurt zijn netwerken opgericht van razendsnelle dataverbindingen, waar handelshuizen in enkele duizendsten van een seconde data voor hun koop- en verkooporders heen en weer schieten. Het zijn rijen van torens en masten, die via radioschotels een signaal doorgeven.

Daarbij is een belangrijke vuistregel:

wie het snelste netwerk heeft, kan het meest verdienen. Daarom zijn er nu twee bedrijven die hier ieder een toren van meer dan 300 meter hoog willen bouwen, zodat ze enkele microseconden tijdswinst kunnen behalen.

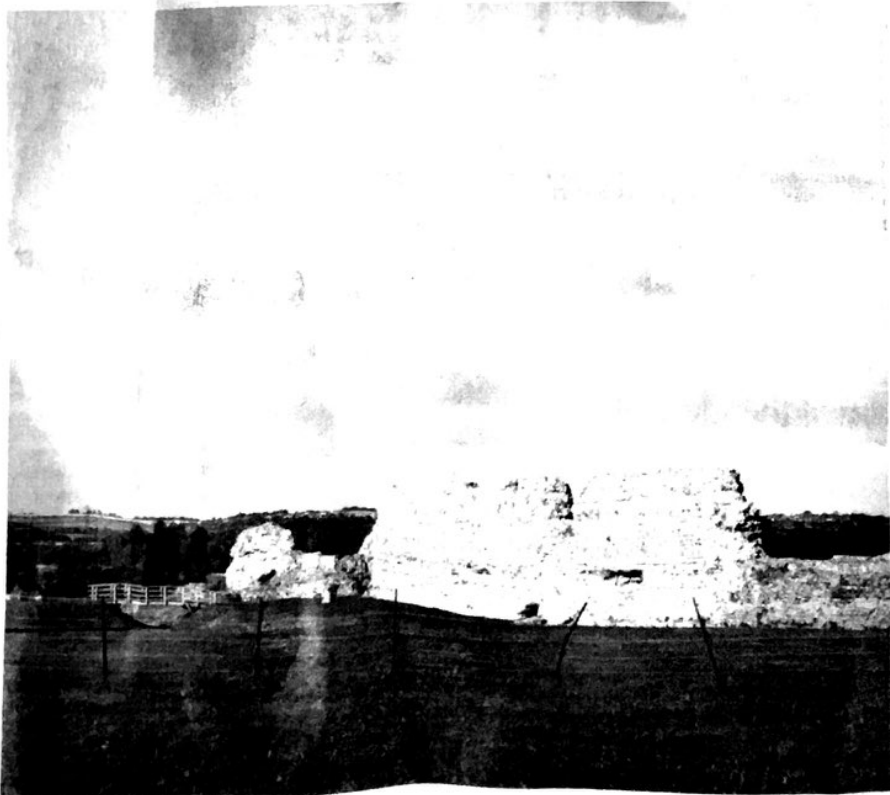
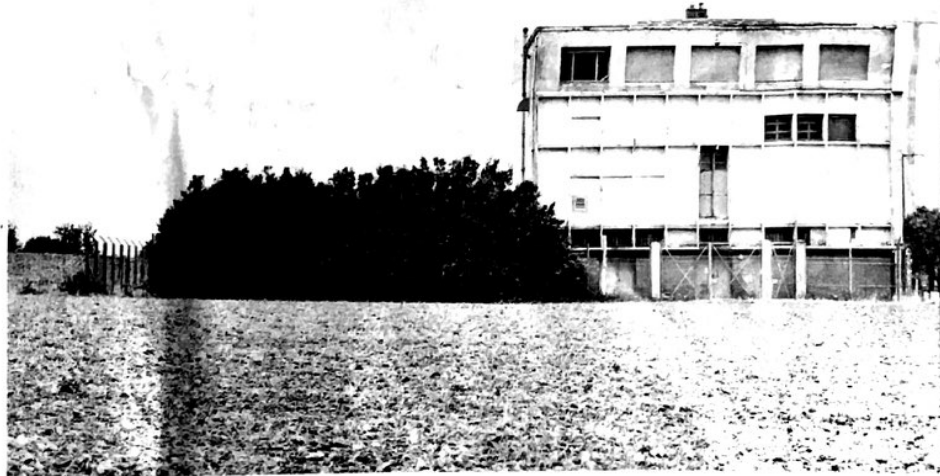
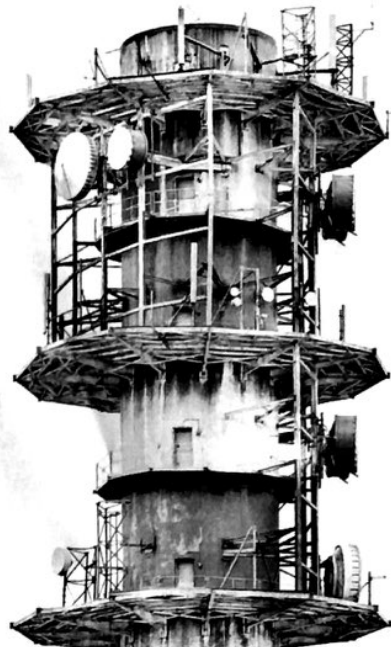
Een microseconde is 0,000001 seconden. Ter vergelijking: met je ogen knipperen duurt zo'n 0,3 seconden. Wie jaagt op de lichtsnelheid, speelt met kleine marges. De bedrijven die met elkaar concurreren om de snelste verbindingen zijn om die reden geobsedeerd door 'de rechte lijn', de kortste route tussen Londen en Frankfurt. Of nauwkeuriger: tussen de drie belangrijke datacentra rond die steden. Dat van Deutsche Börse staat in Frankfurt. Londen heeft het datacentrum van Equinix in Slough, West-Londen, en dat van Euronext — uitbater van de Amsterdamse beurs — in Basildon, ten oosten van Londen.

De rechte lijn van Slough naar Frankfurt 669 kilometer en loopt precies over Richborough heen. 'Het is vooral de hoogte van die dingen', zegt bewoner Andrew Crachnell. Zijn tuin ligt vlak naast een van de bouwlocaties. 'Ze zeggen dat ze dienen om de communicatie op de aandelenmarkten te verbeteren? Om fracties van seconden tijdswinst te behalen? Daar kan ik met m'n hoofd niet bij.'

Omdat de Amsterdamse beurs dus eigenlijk in Londen zit, gaat deze snelheidsrace aan Nederlands grondgebied voorbij. Toch is Nederland een grote speler in deze wereld. Handelshuizen als Optiver, IMC en Flow Traders zijn er allemaal actief. Samen met hun buitenlandse branchegenoten zorgen ze voor een soepele markt en voor minimale prijsverschillen tussen verschillende beurzen. De sector kreeg de afgelopen jaren de kritiek dat ze grote beleggers — pensioenfondsen, verzekeraars — zouden aftroeven en met extra kosten zouden opzadelen, maar deze zomer oordeelde toezichthouder AFM dat er voor de aantijgingen tegen flitshandelaren geen bewijs te vinden is.

Toch bestaan er nog steeds twijfels over het nut van de aanhoudende snelheidsrace, zegt econometrist Albert Menkveld van de Vrije Universiteit. 'De voordelen van snelle handel, zoals grote liquiditeit en geautomatiseerde handel, hebben we nu feitelijk al. Nieuwe milliseconden tijdswinst gaan niet meer om maatschappelijk nut, maar om de verdien capaciteit van de deelnemers aan de snelheidsrace. Hun investeringen moeten op de een of andere manier uit de handel worden terugverdiend.'

Tot vijf jaar geleden gebruikten beurshandelaren glasvezelkabels voor hun verbindingen. Maar de hogere dichtheid van dat materiaal remt het signaal af. Door de lucht bestaat dat probleem niet en kan een signaal bij benadering met de lichtsnelheid reizen. Wie dus een rij torens met radioschotels van de ene beursstad naar de andere bouwt, kan zijn algoritmen grofweg anderhalf keer zo snel op

“Het gaat om behoorlijk ‘old school’ radiotechnologie”

ings de Belgische en Franse
st aan Het Kanaal staan
eriel zendtorens voor
crogolven, zoals in Fienne bij
als (grote foto), Zonnebeke
leper (rechtsboven) en
nkerken (rechtsonder).
o linksonder: het Romeinse
domineert nu nog het
schap rond Richborough.
er de ruïne liggen de
ande locaties van twee
meter hoge torens.

Long read
Dit is een sterk
ingekorte versie van
het artikel. Lees de
hele longread op
flitshandel.fdn

de beurs laten handelen als iemand die gebruik maakt van glasvezelkabels.

'Het is behoorlijk "old school" radio-techniek', zegt Sjoerd Rietberg. Hij is co-ceo van Flow Traders, het Nederlandse handelshuis dat optreedt als marktmaker op diverse beurzen in de wereld. Een marktmaker fungeert als een soort smeerolie, door zich voortdurend op te stellen als koper en verkoper van de effecten waarin hij 'de markt maakt'. Als marktmaker is Flow verplicht voortdurend bied- en laatkoersen af te geven voor de producten die het verhandelt. Het bedrijf verdient aan de minimale marge tussen aan- en verkoopprijs van die producten.

Flow heeft enige tijd zijn eigen microgolffnetwerk gehad, maar huurt zijn verbindingen inmiddels van commerciële netwerkbouwers, bedrijven zoals het Amsterdamse Custom Connect en het Amerikaanse McKay Brothers. 'Voor ons is snelheid een manier om ons risico te managen', legt Rietberg uit. Zie het als een boekmaker die weddenschappen voor FC Barcelona-Real Madrid aanneemt: als Cristiano Ronaldo vlak voor de wedstrijd zijn been breekt, is de kans dat Real wint kleiner en zal de boekmaker zijn quotes razendsnel moeten aanpassen. Rietberg: 'Jouw prijzen moeten dus altijd de laatste beschikbare informatie reflecteren. Als de AEX 1% lager staat en ik quote nog steeds op basis van de prijzen van 1% hoger... ja, dan ga ik er gewoon aan, simpel gezegd.'

In de vier jaar sinds de bouw van de eerste Europese microgolffnetwerken hebben de meeste bedrijven hun routes

al behoorlijk strakgetrokken. De Amsterdamse netwerkbouwer Custom Connect wijkt naar eigen zeggen nog ongeveer acht kilometer af van de rechte lijn tussen Slough en Frankfurt. Voor andere netwerkbouwers geldt hetzelfde. De druk om de snelste verbindingen te hebben blijft echter nog altijd even groot.

'Vroeger trok ik de rechte lijn op de kaart en dan stapte ik in mijn auto op zoek naar mogelijke locaties', vertelt Rogier Traag van Custom Connect. 'Maar tegenwoordig huren we een sportvliegtuig met een Lidar-camera eronder. Die maakt een scan van het terrein en zo kunnen we de beste locaties uitzoeken.'

Voor nieuwe terreinwinst zijn dus steeds creatievere oplossingen nodig. Dat is ook de reden dat de Amerikaanse bedrijven Vigilant Global en New Line

Networks ieder een toren van ruim 300 meter hoog bouwen aan de Engelse kust. Het Kanaal is het voornaamste knelpunt op de route, omdat er een zichtlijn nodig is tussen de radioschotels om een signaal over te kunnen brengen. Alleen een heel hoge toren kan de honderd kilometer van Richborough naar het Belgische Nieuwpoort overbruggen. Nu wordt daarom nog een paar kilometer naar het zuiden uitgeweken, naar Dover. Maar die omweg kost tijd.

In Richborough is lang niet iedereen blij met de plannen. 'Zijn jullie met de auto gekomen?', vraagt inwoner Crachnell. 'Dan heb je gezien hoe nauw en bochtig de weggetjes hier zijn. Stel je voor dat de bouwmaterialen van zo'n enorme toren daar overheen zouden moeten. Het zou al helpen als ze zouden kunnen delen.' Zowel Vigilant als New Line laat weten hun mast open te willen stellen voor andere handelsbedrijven. Daarvoor hebben ze onderling echter nog geen overeenkomst weten te sluiten.

De Dover District Council neemt naar verwachting deze maand een besluit over de geplande torens. In de financiële wereld wordt er met gemengde gevoelens naar gekeken. 'Ik ga de plannen niet veroordelen', zegt Rietberg van Flow Traders. 'Het is net als met de Hibernia-onderzeekabel tussen de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk', zegt hij. 'Het is de snelste kabel, dus iedereen gebruikt die. Tegelijkertijd brengt het dus eigenlijk helemaal niets. De handelskant betaalt de netwerkkant om iets te hebben wat iedereen heeft. Dat is soms wel frustrerend, maar je moet wel.'

"Vroeger trok ik een rechte lijn op de kaart en ging ik met de auto op zoek naar locaties"

Rogier Traag
van Custom Connect